Emro Science and Education
International open-access scientific journal
Journal homepage: https://journal.emro.uz
OPEN ACCESS

CONFERENCE PAPER OPEN ACCESS

Vol. 1 No. 4 (2024) · "Milliy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirish va yuqori iqtisodiy o'sish sur'atlarini t... DOI: 10.5281/zenodo.24321101

ta'minlashning ustivor yo'nalishlari" mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman

11. Qozog'iston Turizmni Rivojlantirish Dasturi, "Boosting Desert Safari and Mountain Tourism," 2020.
12. Meksika Turizm Kengashi, "Cultural and Historical Site Preservation through Tourism," 2022.
13. O'zbekiston Respublikasi Turizmni rivojlantirish davlat qo'mitasi, "Regional Tourism Development Strategy," 2023.

O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINI MODERNIZATSIYA VA RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA TEXNIKA FANLARINI O'QITISHNI O'RNI VA ROLI

Xaqiqov Anvarjon Umidon o'g'li
Farg'ona politexnika instituti
haqiqovanvarjon@gmail.com.

Anotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiya qilish va barqaror rivojlantirish jarayonida texnika fanlarini o'qitishning ahamiyati tahlil qilinadi. Texnika fanlarini rivojlantirish va ulardan foydalanish orqali muhandislik va texnologik kadrlarni tayyorlashda duch kelinayotgan muammolar o'rganilib, ilmiy asoslangan yechimlar taklif etiladi. Maqolada zamonaviy texnologiyalarni qo'llashning iqtisodiyotga ta'siri va ta'lim tizimiga integratsiyasi haqidagi amaliy va nazariy faktlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: iqtisodiy modernizatsiya, texnika fanlari, innovatsion ta'lim, kadrlar tayyorlash, texnologik rivojlanish.

O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotni modernizatsiya qilish va uni zamonaviy talablarga mos ravishda rivojlantirishni strategik maqsad sifatida belgilagan. Ushbu jarayonda texnika fanlari va texnologiyalar muhim o'rin tutadi. Texnika fanlarini rivojlantirish va ta'lim tizimida ilg'or texnologiyalarni joriy qilish orqali iqtisodiy jarayonlarni samarali boshqarish, ishlab chiqarishni avtomatlashtirish va yuqori texnologiyali mahsulotlarni yaratish imkoniyatlari kengayadi. Yangi texnologiyalarni ishlab chiqarishga integratsiya qilish natijasida raqobatbardoshlik oshadi va barqaror iqtisodiy o'sish ta'minlanadi. Shu bilan birga, texnika fanlarining rivoji innovatsion g'oyalarni ishlab chiqish va joriy etishda muhim rol o'ynab, kadrlar malakasini oshirishga yordam beradi. Natijada, ishlab chiqarish samaradorligi ortib, iqtisodiyotni barqaror rivojlantirish uchun zarur bo'lgan mustahkam poydevor yaratiladi. Texnika fanlarining ta'lim va ishlab chiqarishdagi integratsiyasi strategik maqsadlarni amalga oshirishda hal qiluvchi omildir.

Texnika yo'nalishida malakali mutaxassislar yetarli darajada tayyorlanmayapti. Ta'lim dasturlari zamonaviy ishlab chiqarish jarayonlarining ehtiyojlariga mos emas. Bu nafaqat mehnat bozorida yuqori malakali kadrlarning yetishmovchiligiga, balki texnologik rivojlanish sur'atlarining pasayishiga olib keladi.

2023-yilda O'zbekistonda texnika yo'nalishida o'qigan talabalar umumiy talabalar sonining faqat 23 foizini tashkil etgan. Bu ko'rsatkich xalqaro standartlardan ancha past, chunki rivojlangan mamlakatlarda ushbu ulush 40-50 foizdan oshadi.

Texnika yo'nalishlarida o'qitishni targ'ib qilish va ijtimoiy rag'batlantirish.

Innovatsion ta'lim dasturlari ishlab chiqish va ularni ishlab chiqarish ehtiyojlariga moslashtirish. Ko'plab oliy ta'lim muassasalari va kasb-hunar markazlaridagi laboratoriyalar hamda texnika vositalari zamonaviy standartlarga javob bermaydi. Bu talabalar va o'qituvchilarning amaliy mashg'ulotlar uchun zamonaviy texnologiyalarni o'rganish imkoniyatlarini cheklaydi[1].

Published: 23.12.2024
Cite this article: Xaqiqov Anvarjon Umidon o'g'li (2024). O'zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiya va rivojlantirish sharoitida texnika fanlarini o'qitishni o'rni va roli. Emro Science and Education, 1(4). https://doi.org/10.5281/zenodo.24321101
© 2024 The Author(s). Published by Emro Science and Education. This is an open access article.

Zamonaviy laboratoriya uskunalari bilan jihozlash. Hukumat tomonidan maxsus dasturlar asosida laboratoriyalarni raqamli texnologiyalar, avtomatlashtirilgan tizimlar va simulyatsiya dasturlari bilan jihozlash.

Virtual laboratoriyalarni tashkil etish. Internet orqali o‘quvchilar zamonaviy laboratoriya uskunalari bilan ishlashni o‘rganishi mumkin bo‘lgan simulyatsion dasturlarni ishlab chiqish va tarqatish. Texnika va innovatsion yangiliklarning ta’lim jarayoniga integratsiyasi yetarlicha tez amalga oshirilmayapti. Bu o‘z navbatida, iqtisodiyotda texnologik yangilanishlarning sekinlashishiga olib keladi.

Innovatsion loyihalarni qo‘llab-quvvatlash. Universitetlarda startaplar va texnika innovatsiyalariga asoslangan ilmiy-tadqiqot markazlarini tashkil etish.

O‘quv jarayoniga innovatsion yondashuvlarni joriy qilish. Texnika fanlarini interaktiv o‘qitish uchun onlayn platformalar va ilg‘or texnologiyalarni ishlab chiqish.Talabalar nazariy bilimlarni amaliyot bilan mustahkamlash imkoniyatidan mahrum. Ishlab chiqarish korxonalari va ta’lim muassasalari o‘rtasida yetarli hamkorlik yo‘q[2].

Amaliyot dasturlarini kengaytirish. Talabalarni ishlab chiqarish jarayonlariga jalb qilish orqali ular bilim va ko‘nikmalarini mustahkamlash.

Universitet va sanoat hamkorligi. Innovatsion loyihalar asosida universitet va sanoat o‘rtasidagi aloqalarni kuchaytirish, jumladan, korxonalarning moddiy-texnika bazasidan foydalanish imkoniyatini yaratish.Texnika fanlari bo‘yicha xalqaro tajriba almashinuvi va hamkorlik yetarli darajada rivojlanmagan.

Ilg‘or ta’lim modellari va texnologiyalarni o‘rganish. Chet el universitetlari bilan qo‘shma dasturlar va o‘qituvchilarning malaka oshirish kurslarini tashkil etish. Xalqaro grant va loyihalarda ishtirok:Talaba va o‘qituvchilarni xalqaro ilmiy-tadqiqot loyihalariga jalb qilish, bu orqali zamonaviy texnologiyalarni mamlakatimizga joriy qilish imkoniyatlarini kengaytirish[2].

Ta’lim tizimidagi texnika yo‘nalishlari bo‘yicha statistik ko‘rsatkichlar (2023)

Ko‘rsatkichlar	O‘zbekiston	Chet davlatlari (o‘rtacha)
Texnik yo‘nalishlar talabalari ulushi (%)	23	45
Laboratoriyalar zamonaviylashuvi (%)	32	70
Innovatsion loyiha ishtiroki (%)	15	55

«O‘zbekiston Respublikasi ta'lim to‘g‘risida»gi qonun (2020): Texnika fanlarining ahamiyatini oshirish va innovatsion yondashuvlarni qo‘llab-quvvatlashni ko‘zda tutadi.

«Raqamli O‘zbekiston – 2030» dasturi: Texnika fanlaridan foydalanish orqali iqtisodiyotda raqamlashtirishni rivojlantirish yo‘nalishini belgilaydi.

Yil	Texnika yo‘nalishida ta’lim oluvchilar soni	O‘quv dasturlari modernizatsiyasi foizi
2019-yil	100 000	45%
2023-yil	125 000	75%

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrdagi «Ta’lim sifatini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlar to‘g‘risida»gi qarori asosida texnika fanlari uchun ajratilgan mablag‘ miqdori oshirildi.2023-yilda texnika yo‘nalishlarida o‘qiyotgan talabalar soni 2019-yilga nisbatan 25% ga oshdi[3].

Xulosa o‘rnida O‘zbekistonning iqtisodiyotini modernizatsiya qilishda texnika fanlarining o‘rni beqiyosdir. Ushbu sohani rivojlantirish uchun ta'lim va ishlab chiqarish

o‘rtasidagi integratsiyani kuchaytirish, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish hamda xalqaro hamkorlikni rivojlantirish talab etiladi. Innovatsion yechimlar va ilg‘or texnologiyalarni qo‘llash orqali milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta'minlash mumkin.

Adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarorlari va qonunlari.
2. Xalqaro ta’lim tizimi bo‘yicha ilmiy maqolalar.
3. Mahalliy va xorijiy iqtisodiy rivojlanish bo‘yicha hisobotlar.

ASSESSMENT OF THE IMPACT OF DIGITAL TECHNOLOGIES ON THE INNOVATIVE POTENTIAL OF THE MODERN ECONOMY

Yo‘ldoshev Ozodbek Abduvohid ugli
Tashkent State University of Economics 3rd year student of the Faculty of Economics
uldasevozodbek5@gmail.com

Abstract. Currently, the digital economy is considered as a driver of socio-economic progress and as a factor of economic growth of an innovative type. It is not only a global trend of scientific and technological revolution in the means of production, based on information, computer, and communication technologies that are penetrating deeper into the production and non-production sphere, but is also a necessary tool for overcoming the technological backwardness of production, increasing the security of the educational system, and regulating internal costs of scientific research. Thus, this article is to consider the innovation system, namely, to identify patterns in the development of innovation systems as a result of the development of digital technologies.

Key words: innovation, digital technology, digital technology factors, transformation, innovation, investment.

The relevance of this topic is due to the fact that the formation of a digital economy has been included in the list of the main strategic directions for the development of our country in innovative activities. And it is the development of a digital economy that is one of the most important conditions for the sustainable socio-economic development of Uzbekistan. Thus, the development of innovative activities is one of the most important results of digitalization, which is confirmed by this study.

An innovation system is a consistent process of implementing individual stages of innovative activities by all economic entities that are elements of this system and are interconnected.

It is important to note that an innovation system is the result of the process of integrating structures with different goals and objectives that are engaged in the creation and industrial use of scientific knowledge and technologies within their national borders, namely, scientific organizations, enterprises and universities.

According to our assumptions, the introduction of digital technologies allows increasing the efficiency of innovation systems development, i.e. innovation factors directly depend on the level of digital technologies development [1].

It is necessary to identify and differentiate the main innovation indicators for each part of the innovation system (IS):

1. The following were considered as digital technology factors: "costs of introducing and using digital technologies", "costs of information and communication technologies".